

Poznań, dnia 16 listopada 2021 r.

aplikant radcowski Dawid Stefańczyk

Prosta spółka akcyjna – spółka na miarę XXI wieku

Od 1 lipca 2021 roku weszły w życie przepisy, zmieniające Kodeks spółek handlowych (dalej: ksh), które wprowadziły nową formę prowadzenia działalności gospodarczej w postaci prostej spółki akcyjnej (dalej: PSA). Tym samym doszło do rozszerzenia katalogu spółek kapitałowych, do którego dotychczas należały spółka z ograniczoną odpowiedzialnością i spółka akcyjna. Nowy typ spółki łączy w sobie elementy właściwe dla obu ww. spółek. Z założenia PSA – jak sama nazwa wskazuje – ma stanowić prostszą wersję spółki akcyjnej, bardziej przystępną i pozbawioną nadmiernych formalności. Z drugiej zaś strony PSA wykorzystuje sprawdzone rozwiązania, właściwe dla spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Ustawodawca przewidział dla nowego typu spółki także kilka innowacyjnych rozwiązań, które nie były do tej pory stosowane. Mając na uwadze ograniczone ramy niniejszego alertu, należy skoncentrować się na cechach wyróżniających PSA na tle pozostałych spółek kapitałowych.

Cechy charakterystyczne PSA

W PSA nie występuje kapitał zakładowy – zamiast niego tworzony jest kapitał akcyjny o minimalnej wysokości 1 zł. Kapitał akcyjny jest kapitałem podstawowym w PSA i nie dzieli się na akcje. Wysokość kapitału akcyjnego nie podlega przy tym określeniu w umowie spółki, co sprawia, że zmiany w tym zakresie mogą przebiegać płynnie, bez konieczności dokonywania każdorazowo zmiany umowy spółki.

Akcje mogą być obejmowane w zamian za wszelkie wkłady, które przedstawiają wartość majątkową, w tym świadczenie pracy lub usług, czy np. prawa własności intelektualnej. Powyższe sprawia, że akcje nie są tylko formą dokapitalizowania spółki, ale także formą wynagrodzenia akcjonariuszy.

MASIOTA
adwokaci i radcowie
prawni

Adres korespondencyjny:

Poznań
ul. Paderewskiego 6/2, 61-770 Poznań
tel. +48 61 852 36 23
kancelaria@masiota.com

Oddział:

Warszawa
ul. Trębacka 4, 00-074 Warszawa
tel. +48 22 630 94 49
office@masiota.com

www.masiota.com

Wkłady powinny zostać wniesione do spółki w całości w ciągu 3 lat od dnia wpisu spółki do rejestru. Akcje spółki nie mają wartości nominalnej – zamiast niej w umowie spółki określa się ich cenę emisyjną. W przeciwieństwie do spółki akcyjnej, akcje PSA nie mogą być dopuszczane ani wprowadzane do obrotu zorganizowanego w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi.

Co istotne, na kapitał akcyjny składają się wyłącznie akcje objęte w zamian za wkłady inne niż prawo niezbywalne lub świadczenie pracy, bądź usług. Innymi słowy, można wnieść wkład do PSA (polegający na świadczeniu usług i pracy) i w zamian za to objąć akcje w PSA, ale przy tym nie uczestniczyć w pokrywaniu kapitału akcyjnego. Z tego względu, w przypadku PSA właściwszym podziałem, aniżeli rozróżnienie wkładów pieniężnych i niepieniężnych, stosowane w innych spółkach kapitałowych, jest podział na wkłady kapitałowe i niekapitałowe.

Akcje nie mają formy tradycyjnego dokumentu - zapisane są wyłącznie w elektronicznym rejestrze akcjonariuszy. W związku z tym każda PSA ma obowiązek zawarcia umowy o prowadzenie rejestru akcjonariuszy z uprawnionym do tego podmiotem, którym może być: krajowy bank, firma inwestycyjna, zagraniczna instytucja kredytowa prowadząca działalność maklerską lub bankową na terytorium RP, Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych czy notariusz.

Ustawodawca pozostawił swobodę określenia struktury organizacyjnej spółki, która może zostać ukształtowana według systemu dualistycznego albo monistycznego. Pierwszy z nich to nic innego jak powołanie zarządu i rady nadzorczej, bądź wyłącznie zarządu, bez ustanawiania organu nadzorczego. Z kolei system monistyczny jest zupełnym novum na gruncie przepisów ksh. Przewiduje powołanie jednego organu w postaci rady dyrektorów, który skupia kompetencje do prowadzenia spraw spółki i jej reprezentacji, jak również nadzoru nad działalnością spółki. W obrębie rady dyrektorów istnieje ponadto możliwość rozdzielenia między dyrektorami uprawnień do dokonywania czynności prowadzenia przedsiębiorstwa (dyrektorzy wykonawczy) od kompetencji do nadzoru nad prowadzeniem spraw spółki (dyrektorzy niewykonawczy) – zmian w tym zakresie można dokonywać nawet ad hoc.

Uchwały organów PSA mogą być podejmowane z wykorzystaniem środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość, np. za pośrednictwem poczty elektronicznej, w formie wideokonferencji. Walne zgromadzenie akcjonariuszy

oraz głosowanie również może odbyć się przy użyciu środków komunikacji elektronicznej. Uproszczenia występują także w zakresie zbywania i obciążania akcji oraz niektórych oświadczeń akcjonariuszy (np. udzielenie pełnomocnictwa do głosowania na walnym zgromadzeniu), dla których dokonania wystarczająca jest forma dokumentowa, np. e-mail, sms.

W kontekście członków organów PSA warto zwrócić uwagę, iż ustawodawca przewidział, że przy wykonywaniu swoich obowiązków członkowie organów są zobowiązani do dołożenia staranności, wynikającej z zawodowego charakteru swojej działalności oraz dochowania lojalności wobec spółki (art. 300⁵⁴ ksh). Członkowie organów nie mogą ponadto ujawniać tajemnic spółki, także po wygaśnięciu mandatu do pełnienia funkcji (art. 300⁵⁵ § 2 ksh). Zawinione naruszenie powyższych obowiązków może prowadzić do odpowiedzialności członka organu, jeżeli doprowadziło do wyrządzenia spółce szkody. To tylko niektóre przykłady nowatorskich rozwiązań, które nie występowały dotychczas w przepisach regulujących inne spółki kapitałowe.

Jeżeli chodzi o zakończenie działalności PSA, przewidziano alternatywne rozwiązanie dla zwykłego postępowania likwidacyjnego, które umożliwia przekazanie całego majątku spółki określonemu akcjonariuszowi, z obowiązkiem zaspokojenia wierzycieli i pozostałych akcjonariuszy.

Zgodnie z uzasadnieniem do projektu ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw, PSA ma być odpowiedzią na dostrzeżone wyzwania współczesnej gospodarki, w szczególności w zakresie form prowadzenia działalności innowacyjnej w obszarze nowych technologii (w szczególności tzw. startupy). Opiera się na dwóch podstawowych założeniach - pierwszym jest prostota w praktyce funkcjonowania spółki – czyli łatwe założenie, działanie i, ewentualnie, likwidacja. Drugie natomiast to elastyczność – przepisy nie ograniczają swobody akcjonariuszy, gdy nie jest to konieczne

Podstawowym przeznaczeniem PSA jest zatem wsparcie nowych przedsięwzięć elastyczną formą działalności, która jednocześnie chronić będzie prywatne majątki założycieli. Niemniej brak kapitału zakładowego, możliwość przeprowadzania walnych zgromadzeń za pomocą środków komunikacji elektronicznej, a także inne wskazane powyżej uproszczenia, czynią tę spółkę atrakcyjną alternatywą dla klasycznych spółek kapitałowych.

